

Virtuous Vs. Vacuous

פרשת אמור תשפ"ה

⁵ They shall not make a bald spot on their heads, and they shall not shave an edge of their beard; and in their flesh they shall not cut a gash. ⁶ They shall be holy to their God and they shall not desecrate the Name of their God; for the fire-offerings of HASHEM, the food of their God, they offer, so they must remain holy.

⁷ They shall not marry a woman who is a harlot or has been desecrated, and they shall not marry a woman who has been divorced by her husband; for each one is holy to his God.

3

6. קדשים יהיו — They shall be holy. This is an imperative, even against their will (Rashi). The court will oblige them to remain holy, despite the fact that the holiness of the Kohanim is a privilege of birth, granted by God: I am Hashem Who sanctifies you. The hereditary honor remains in effect even when the Kohen has been declared unfit for the sacrificial service because of a מום, physical defect. However, the Kohen does forfeit his right upon entering into an illicit marriage (Orach Chaim 128).

These general provisions pertaining to the status of the Kohanim apply in a similar fashion to the Jewish people as a nation. Indeed, from its very beginning the Jewish people was designated a ממלכת כהנים, kingdom of Kohanim (see the commentary to Exodus 19:6). No more than the Kohen, the Jew cannot back out of his natural calling. He can of course turn his back on Judaism, but he remains Jewish nonetheless, אף על פי שחטא ישראל הוא, even though he may have sinned, he is a Jew. The return to faithfulness to God and His law will always remain the first duty stemming from his destiny as a Jew (R' Hirsch).

6

למדים אנו מזה כי ישנם אינספור דרגות בחילול השם, ואדם צדיק וקדוש שהכל רגילים לראותו תמיד בקדושה ובטהרה, אם יהיה אצלו איזה שהוא רפיון בעיני האנשים הרי זה בשבילו חילול השם, מה שאדם אחר מן השורה לעולם לא יגיע אפילו לאפס קצו של מעלת החכם הלזה.

על פי זה ניתן לבאר כי זה מה שהפסוק בא לומר לכהנים, קדושים יהיו לאלוקיהם, ומאחר שהמצופה מהם להיות תמיד בקדושה ופרישות יתירה, ושהיו תמיד גבוהים משכמם ומעלה מכל העם, ממילא בנקל יוכלו לבוא על ידי זה לחילול השם, שכן אם יהיה להם איזה שהוא רפיון מדרגתם הגבוהה הזו, כלפיהם זהו חילול השם שלהם.

לכך מזהירים הכתוב כי מכיון שצריכים להיות תמיד קדושים לאלוקיהם, עליהם להיזהר ולהישמר ביותר שלא יחללו את שם אלוקיהם וידאגו תמיד להישאר בדרגתם הגבוהה הזו קרובים אל ה' יומם ולילה.

7

אם לא ינהגו בקדושה יגיעו לידי חילול

אכן הביאור בזה הוא על פי היסוד שהארכנו בו מספר פעמים, שלעולם אין לאדם דרך ממוצעת, אלא או שיהיה קדוש לאלוקיו, ואם לא כן אזי ממילא יתדרדר עד לתהום, והוא מה שאומרים כעת לכהנים, עליכם להיות קדושים לה' מעל לכל קדושה, וכל מה שמותר לישראל, אתם הינכם צריכים לנהוג בו פרישות יתירה, שכן אם לא תעשו כך, עלולים אתם להגיע לבסוף למצב של חילול ה' ואזי צריך להזהירם שלא יחללו את שם אלוקיהם.

2a

6. קדשים יהיו — They shall be holy. The concept of holiness implies abstinence (see notes to 19:2), and is particularly relevant to Kohanim who are forbidden from contaminating themselves from the dead and from marrying certain women (Ramban).

ולא יחללו — And they shall not desecrate. Although Kohanim have many responsibilities and privileges beyond those of other Jews, they do not have the right to "resign" from their position or to give up their prerogatives. They are servants of God, and for them to neglect or derogate their role is a desecration of God's Name (Sforno).

6

The Torah indicates that a Kohen who falls short of holiness is guilty of desecrating God's Name. This is a reflection of the axiom that more is demanded from people of eminence. Because a Kohen is the servant of God, he must be scrupulous in his behavior; when he sins, it is regarded by onlookers as a desecration of the One against Whom he transgresses. A similar responsibility applies to all Jews. God's Chosen People — and especially those who are privileged to be Torah scholars — must hold themselves to high standards of behavior and ethics (R' Aharon Kotler).

4

תג פרשת אמור

מבואר כי עוסקים אנו כעת בקדושה היותר נעלה של הכהנים, והיינו שבכל המותר לישראל צריכים הם לנהוג פרישות יתירה,

מה מאד יש לתמוה לפי זה, מהו שממשיך הפסוק ואומר, ולא יחללו שם אלוקיהם, הלא תחילת הפסוק והמשכו רחוקים כרחוק מזרח ממערב ושתי קצוות שונות להם, אם מצטווים הכהנים בזה להיות קדושים מעל כל קדושה, וכי צריך עוד לעוררן שלא יחללו שם אלוקיהם שהיא דרגה פחותה שבפחותות, אתמהא, האין זו סתירה?

5

כל אדם צריך להיזהר מחילול השם לפי רוב מעלתו

עוד ניתן לבאר באופן נוסף, שהנה עוון חילול השם נקבע לכל אחד כפי דרגתו ואין הכל שווים בו מה שלאדם אחד ייחשב קידוש השם, לחבירו ייחשב אותו מעשה עצמו לחילול השם, כפי שמצינו בגמרא (יומא פו ע"ב) הגמרא שואלת מהו האופן של חילול השם, מביאה הגמרא

שרב אמר כגון אני אם אקח בשר מן הטבח בלא לשלם את דמיו מיד, זהו חילול השם, רבי יוחנן אמר כגון אני אם אלך ארבע אמות בלא תורה ותפילין.

כי לעולם עבודת האדם היא או שנמצא הוא בקדושה או שחלילה יורד עד לדיוטא התחתונה, לכך צריך להזכירו תמיד שתי קצוות שונות הללו בכדי להזהירו מפני זה.

—*—

9 טיב

פרשת אמור

התורה

R. Rabinowitz

10

התורה אומרת בזה שלפני האדם ניצבות שתי אפשרויות הסותרות זו את זו בתכלית: קדוש לאלקים, ומחלל ה' רח"ל. ועל האדם לבחור להיות בצד הקדושה בתכלית, כי אם לא יבחר האדם בתכלית הקדושה, הרי הוא מסוגל לבוא מיד להיות מחלל את ה'.

וזו נקודת התעוררות לאדם, שידע בבירור, שאין הרבה כיוונים ודרכים בעולם, אלא או שבא לצד הקדושה לגמרי, או שהוא מחלל ח"ו את ה'. ועל זה ממליצה לו התורה, ובחרת בחיים – בחר נא את תכלית החיים האמתיים, למען ייטב לך בזה ובכא.

10 אמור * עמק הפרשה - ר' זכריה

18

בפרשתנו הוזהרנו על חילול ה' מחד. ונצטוונו מאידך על קידוש ה'.

ויש להתבונן, מה מקדשים? וכיצד מקדשים?

ועוד, מה השייכות בין יציאת מצרים לבין קידוש שמו יתברך, עד שנתן הכתוב טעם לזה באומרו "המוציא אתכם מארץ מצרים"? וכי מפני זה נצטוונו על כך?

המילה שחוזרת פעם אחר פעם על עצמה בסדר הפרשיות, אחרי מות, קדושים ואמור, מורכבת מהשורש "קדש".

לצד מצות "קדושים תהיו" שפוננה כלפי כל ישראל, ומחייבת אותם לעשייה תמידית, בא הכתוב ומורה לכהנים בפרשתנו (כא, ו): "קדושים יהיו לאלהים", משל אין זה ציווי אלא קביעת עובדה, המובלטת גם בפרושו של רש"י: "קדושים יהיו – על כרחם יקדשו בית דין בכך". ומאכן נובע כמו מאליו הציווי המופנה לעם: "וקדשתו כי את לחם אלהיך הוא מקריב, קדוש יהיה לך כי קדוש אני ה' מקדשכם".

כידוע, ההלכה מחייבת מאיתנו לקדש את הכהנים על ידי הקדמתם "לכל דבר שבקדושה". וכפי שנאמר (מועד קטן כח, ב): "דתנא דבי רבי ישמעאל: וקדשתו – לכל דבר שבקדושה, לפתוח ראשון, ולברך ראשון, וליטול מנה יפה ראשון".

אכן, בדומה לקדושת ישראל, "קדושת הכהנים" אינה רק זכות וכבוד, אלא בעיקר חובה ומחויבות. עיקרון זה מובלט בחזרה החוזרת ונשנית על אזהרתם לכל "יחללו את כהונתם". כך, כבר בראש הפרשה (כא, ו) "לא יטמא בעל בעמיו להחלו", וכך בציוויים חוזרים ונשנים בפסוקים ובפרקים הבאים: "קדושים יהיו לאלהים ולא יחללו שם אלהיהם... ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו... ולא יחלל רעו בעמיו... ולא יחלל את מקדשי... ולא יחללו את שם קדשי".

כידוע, האיסור לחלל את שם ה' אינו מונח לפתחם של הכהנים בלבד, אלא מונח על שכמו של כל אדם מישראל. ואף מקורו בפרשתנו (כב, לא-ב): "ושמרתם מצוותי ועשיתם אותם אני ה'. ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם".

לחיות על קידוש ה'!!

הקשרו היימדי של הפסוק עולה בדעת האדם יחד עם מסירות נפש למען כך, אך אם נתבונן נמצא כי לאו דווקא, ואולי אדרבה, תוקפו וחלותו של ציווי זה הורחבו לכל תחומי החיים. לא רק "מוות על קידוש השם", אלא לא פחות, ואולי הרבה יותר, כלפי "חיים על קידוש השם".

12 בשונה ממוות על קידוש השם, שנתייחד לזמן ומקום ונסיבות מסוימים, וכמו שכבר ידוע על מאות ואלפים מישראל בדברי קורות הימים שמסרו עצמם למיתה, בתקופת מסעי הצלב ובזמן האינקוויזיציה בספרד, בתקופת השואה ועוד, החיים על קידוש השם ראויים הם לכל אדם, בכל עת ובכל שעה ובכל מקום.

איסור חילול השם, והמצוה לקדש את שמו, אינם מוגבלים אלא באים לידי ביטוי בכל רגע, בהליכה בדרך הישר והטוב, המאחיבה את תורת ישראל ונאמניה על הבריות, ונמנעת מעשיית דברים ואמירות דיבורים שיש בהם כדי שיאמרו הבריות "פלוגי שלמד תורה ראו כמה מקולקלים מעשיו".

אכן, שני ענינים קוטביים ויסודיים עד למאוד למדנו מכאן, אשר ודאי שומה עלינו לירר לשורשם ולעומק מהותם בהיותם כרוכים וקשורים בקשר אמיץ לאזהרה על חילול ה', וכיצד ינהג האדם ויתקדש שם שמים על ידו?

שלום

אמור

13 נתיבות

ובי' הענין דמה שהרמב"ם מונה את מצות קידוש השם כהל' יסודי התורה, הוא מפני שזה תפקיד כללי ועיקרי יהודי מחוייב בו כל ימי חייו. מצות ונקדשתי בתוך בני ישראל היא לא רק באופן שעכו"ם אונסו לעבור עבירה, אלא זה תפקיד כללי של יהודי לקדש את השם במלחמה התמידית נגד שורש הרע הנמצא בו המושכו תמיד לעשות נגד רצון ה'. וכמש"כ עוד הרמב"ם, כל הפורש מעבירה או עשה מצוה, לא מפני דבר בעולם לא פתח ולא יראה ולא לבקש כבוד אלא מפני הבורא ב"ה, כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם. ולא רק במצוות ועבירות מפורשות הוא כן, אלא כל חייו של יהודי המה מלחמה רצופה כנגד כח הרע, כמש"כ המסלול ישרים (פ"א), והנה שמו הקב"ה לאדם במקום שרבים בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות התומרות, אשר אם נמשך אחריהן הנה הוא מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, ונמצא שהוא מושם באמת בתוך המלחמה החזקה, כי כל עניני העולם בין לטוב בין למוטב הנה הם נסיונות לאדם וכו', ותפקידו של יהודי לקדש את השם בכל מעשיו ועניניו במלחמה החזקה הזאת. ובוה מבואר לשון הפסוק כי עליך הורגנו כל היום, שהוא על משקל מאה"כ (בראשית ו) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום. כח הרע מושך את האדם כל היום מבוקר עד ערב לרע, לעבור על רצון ה', וכנגד זה נאמרה מצות ונקדשתי בתוך בני ישראל, להאבק כל היום נגד ה"רע כל היום", שלא לעבור על רצונו ית', ובוה שיהודי מוכן תמיד לעשות ההיפך מתאוות לבו הריהו מקדש את השם. וכדאיתא בספד"ק שמסירת הרצון להשי"ת הוא בחי מסירות נפש, כי נפש הוא הרצון, ומה לי קטלה כולה מה לי קטלה פלגא, וכאשר יהודי כובש תאוות גופו ומקרב לבו לעבודת ה' הר"ו בחי מסירות נפש. והוא כי עליך הורגנו כל היום, שכל היום מבוקר עד ערב יש ליהודי ענינים שהוא צריך למסירת נפש בכדי שיתגבר על יצרו, וע"י שמתגבר בפועל ומסכים ומקבל על עצמו לקדש שמו ית', שזה עיקר תפקידו של יהודי לקדש את השם ע"י עקירת הרע מעצמו, בזה מתקיים ונקדשתי בתוך בני ישראל.

אמנם במצוה זו במיוחד נאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, שכל שיהודי עובד יותר לקדש שמו ית' הריהו הולך ומתקדש.

המצוות הללו שמונה הרמב"ם בהל' יסודי התורה, אמונה אהבת ה' יראת ה' וקדוש השם, הם יסודות כל התורה כולה. אכן בני אדם ממעטים מאד לעסוק בהם, ובו בזמן שמתמירים מאד בכל המצוות המעשיות, מזניחים הם את עניני חובות הלבבות אהבת ה' וכו' שהם יסודי התורה ויסודי כל תרי"ג מצוות. וכדאיתא בספ"ק שכל תרי"ג מצוות הם הכנה למצות ואהבת את ה' אלקיך, שזו המדרגה הגבוהה ביותר והיעוד של כל התורה, ובכח' הכתוב (שה"ש ה) אם תמצאו את דודי מה תגידו לו שחולת אהבה אני.

Ascending the Path

R. Yakov Hillel

תפליין... והענין, שכל אדם לפי מדרגתו ולפי מה שהוא נחשב בענין הדור צריך שיתבונן לבלתי עשות דבר בלתי הגון לאיש במוחו, כי כפי רבות חשיבותו וחכמתו כן ראוי שירבה והיראות בדברי העבודה ודקדוקו בה, ואם איננו עושה כן, הרי שם שמם מתחלל בו חס ושלום, כי כבוד התורה הוא, שמי שמרבה הלמוד בה ירבה כמו כן ביישר ובתקון המדות, וכל מה שיוסר מזה למי שמרבה בלמוד, גורם בגיון ללמוד עצמו זה חס ושלום חלול לשמו יתברך, שנתן לנו את תורתו הקדושה וצונו לעסוק בה להשיג על ידה שלמותנו.

His Name

The branches of desecration of Hashem's Name are also numerous and great, for man must be extremely careful of his Master's honor. And in everything he does, he should look and ponder greatly, that it not bring about something which could be a desecration of the honor of Heaven, God forbid.

There are many forms of *hilul Hashem*, desecration of Hashem's Name. This is an issue of immeasurable importance, and we must take extreme care not to stumble in this critical realm. Our every action should be scrutinized for possible negative ramifications, as it is impossible to overestimate the gravity of an act which serves to lessen Hashem's honor. And we have already learned (*Avot* 4:5), "One who

And our Sages, of blessed memory, said (*Yoma* 86a), "What is considered *hilul Hashem*? Rava said, if someone like me were to buy meat and not pay for it immediately. And Rabbi Yohanan said, if someone like me were to walk four ells without Torah and without *tefillin*." The definition of *hilul Hashem* varies, depending on the individuals involved.

18a

What's Right for You...

The Ramhal explains that the issue is that every man, according to his level and according to what he is considered to be in the eyes of the generation, must contemplate his actions in order not to do anything which is inappropriate for a person

וע"כ כתב הרמב"ם את הלשון כל בית ישראל מצווין על קידוש השם, להורות שאין המצוה תלויה רק באופן שעכו"ם אונסו, אלא היא מצוה תמידית המוטלת על כל בני ישראל, שכל יהודי מצווה לעקור מעצמו את שורש הרע, ומצוה זו היא המצוה הקשה ביותר, שצריך תמיד כל היום להתגבר על יצר לב האדם הרע מנעוריו ולקדש שמו ית' ע"י שמתגבר על כל תאוותיו ועניניו. ועל דרך דאיתא בספ"ק אור לשמים (פר' חוקת) בשם הרה"ק מלובלין וצ"ל, על הנאמר בפרשת העקדה והנה איל אחר נאחו בסכך בקרניו, רוצה לומר שחזן מנסיון העקדה שהוא המדרגה הגדולה ביותר של מסי"נ שיש להעלות על הדעת, יש עוד ענין עקידה אחר, הוא הנאחו בסכך, כאשר יהודי נאחו בסכך התאווה ומסתבך עד שאינו יכול לשית עצות בנפשו, רק ע"י שנעמד במסירות נפש לבלתי הלך אחר תאוות, הרי"ו ג"כ בחינת עקידה, ואז מתקיים בו בקרניו, מלשון (שמות לד) כי קרן עור פניו, שמתוך שמתגבר על הנסיון הריהו מתחיל אח"כ לזרות ולהאיר עד כסא הכבוד.

בדברים האלו, הרי"ו חילל את השם. והרי שיהודי העובד את הש"ת נמצא מקדש את השם בכל מעשיו, שיצר לב האדם הרע מנעוריו מושך אותו תמיד להיות רק רע כל היום, להכשילו בכל מעשיו שיהיה מהם חילול השם, וכנגד זה הוא מצווה במצות ונקדשתי בתוך בני ישראל שכל היום יתקדש שמו ית' על ידו בכל מעשיו, הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבריו, שאם מקבל הבריות בנחת ובסבר פנים יפות הריהו מקדש את השם, ואם לאו הרי"ו להיפך ח"ו. מצות ונקדשתי בתוך בני ישראל היא הן כאשר עומד למול אויב חיצוני בשעת הגזרה, שעליו למסור נפשו עקד"ה, והן כנגד האויב הפנימי, שעליו למסור את נפשו שימות ואל יספר עמה מאחורי הגדר. ואף שאין זה האיסור גופו אלא אביוזריהו. וכמ"כ בעניני מדות הנוהגים בכל יום ובכל עת ובכל שעה, שיתכן שיהא שם שמם מתקדש או ח"ו מתחלל על ידו. ונמצא כי מצות ונקדשתי בתוך בני ישראל מלווה את יהודי תמיד, והיא דרך הנהגה שלמה ליהודי להנהיג את חייו באופן הנעלה ביותר שיתקדש שמו ית' על ידו.

ובזה מובן למה כתב הרמב"ם את מצות קידוש השם בהל' יסודי התורה יחד עם מצוות אמונת ה' אהבתו ויראתו, דבשלמא אמונה ואהבה ויראה מובן שהם יסודי התורה, אך מדוע כלל הרמב"ם עמם גם את מצות קידוש השם ומניעת חילול השם. אלא שהרמב"ם קבע בזה את המדרגה הגבוהה של קידוש השם שהוא יסודי התורה וכל בית ישראל מצווין עליו, כי זה רצונו ית' שיתקדש שמו על ידי בני ישראל, וכמש"נ עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר, שיראו הכל איך מתנהג יהודי עובד הש"ת שבכל מעשיו מקדש את השם כנגד יצר לב האדם הרע. ולאידך חילול השם הוא התטא החמור ביותר וכדאי' ביומא (פו.) בד' חילוקי כפרה.

ובאומרו ונקדשתי בתוך בני ישראל מרומז שמצוה זו יש בה גם סגולה מיוחדת לקדש יהודי, דהנה כל מצוה שיהודי מקיים ממשיכה עליו קדושה, כמו שמברכים על כל מצוה אשר קדשנו במצוותיו,

like himself. Perhaps a certain act is technically permissible, although for a particular individual it could be a desecration of Hashem's Name. Can anyone afford to take such a chance? Our Sages tell us (Yoma 86a) that in a case of *hilul Hashem*, the transgression is so enormous that the only possible atonement is the suffering of death itself. Rabbenu Yonah discusses the issue of *hilul Hashem* in *Shaare Teshuvah* (1:47), where he writes that one can atone for desecrating Hashem's Name by exerting oneself to sanctify His Name. However, despite Rabbenu Yonah's interpretation, our Sages' ruling on the matter is quite explicit and cannot be ignored.

For the greater his importance and his wisdom, so is it appropriate for him to increase his caution in matters of the service of Hashem and his meticulousness in it. And if he does not do so, then Heaven's Name is desecrated through him, God forbid. Let us study these words once more: When a Torah scholar behaves wrongly, Heaven's Name is desecrated through him. The Ramhal explains: for the honor of the Torah is that the more one studies it, he will also be greater in honesty and character refinement. And anything which is lacking in this area in one who learns Torah extensively, causes disgrace to the learning itself. And this type of situation, God forbid, is a desecration of His Name,

blessed be He, Who gave us His holy Torah and commanded us to engage in it and achieve our perfection through it.

19 The more we learn, the more we should grow, not only in knowledge, but in character as well. When Torah study visibly elevates the moral level of its students, it brings honor to Torah. But if it appears that one can learn Torah for many years and nonetheless be crude, sly, and obnoxious, it is a gross desecration of Hashem's Name. This is not just the viewpoint of the uneducated masses. Our Sages tell us (*Berachot* 17a), "The purpose of wisdom is repentance and good deeds." Anything less is a disgrace to our learning. We learn in order to do and to grow, and to act upon what we have learned. Hashem gave us His Torah so that through it we would achieve perfection, and this is in fact what He expects us to do. If we are students of Torah and our behavior is lacking, it is a *hilul Hashem*.

We must not delude ourselves into thinking that we live in a vacuum; we do not. The behavior of a Torah Jew, and especially of a Torah scholar, will decide the attitude of society towards Torah and learning. Will they want to be like him and raise their children to be like him, or will they want anything but? It may be more comfortable to say, "What does it matter what anyone else thinks? The main thing is that I know I'm right, and that's all that counts." But our Sages do not allow us this luxury: "*what do people say of him*" is a critical issue in defining *hilul Hashem* and *kiddush Hashem*. Where these are concerned, the perceptions of those around us are a crucial determinant.

As we said, *hilul Hashem* is a very individualized issue. We must be scrupulous in our behavior in keeping with our own personal level. Rav said that for him, a misstep in interpersonal relationships, such as not paying the butcher at the time of purchase, would be a *hilul Hashem*. Perhaps the field of dealings between man and his fellow man was particularly prominent in his service of Hashem, and any slip would have been shocking. Rav Yohanan's example was in the realm of the relationship between man and God. Perhaps in his specific case, constant, ceaseless involvement in Torah study was uppermost in his service of Hashem, and anything less would have been a shameful step down.

It is worth noting, by the way, just how much this standard of behavior demanded of Rav Yohanan. For one thing, in order to maintain it he would have to be extremely particular about where he walked. Passage through unclean alleys would require that he remove his *tefillin*. If he ventured onto streets frequented by people in immodest dress, he could neither wear his

21

But the problem of desecrating Hashem's Name is not confined to the great and the holy. None of us are exempt. On a much lower level, any Torah observant Jew who sins causes a *hilul Hashem* (*Yesode HaTorah* 5:12). Even a sin performed in utter secrecy and privacy is a desecration of Hashem's Name, regardless of the absence of an audience. If the sin is committed in front of others, it becomes a public desecration of God's Name, an even more serious transgression (*Yesode HaTorah* 5:10). This is so because we are Hashem's people, and He has bestowed His Name upon us (*Devarim* 28:11, et al.). Just for the

22 חלק השני

בעל השפת אמת מבאר תשובה זו בצורה נפלאה:

אמנם, צריך האדם להיות מוכן בנפשו למסור את גופו על קידוש ה', ולציייר בעיני רוחו שאפילו ירצו לשורפו באש לא יסור מאמונתו בשום פנים ואופן, כדברי השולחן ערוך (סימן סא): צריך לאומרו "באימה ובראה, ברתת ובויע", ופירש המגן אברהם: שזו כוונת הכתוב (תהילים מז, א): "כי עליך הורגנו כל היום", וכך נפסק במשנה ברורה (שם ס"ק א). אבל חשוב מזה לחיות את כל החיים מתוך קידוש ה', להשתדל בכל מעשינו בכל יום ויום שיתגדל ויתרבה כבוד שמים בעולם, ובוה נקיים: "ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד".

אם כך, ביאור הציווי "ואהבת את ה' אלקיך" היא להכניס את אהבת ה' בכל אחד מחלקי החיים, הן הרוחניים - בתורה ובתפילה, שלא יהיו באופן של "מצות אנשים מלומדה", אלא מתוך אהבה, יראה ודבקות בקב"ה, והן החיים הגשמיים - שהכל יהיה בחינת ופני ההלכה, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך".

נכון, עם ישראל מוסר נשמתו עבור קידוש ה'... מוסר גופו על קידוש ה'... אך מי מאיתנו מוסר נפשו בחיי חיותו על קידוש ה'?

עלינו להשכיל ולדעת:

המוכנות לוותר על הרצונות והתאוות למען שמו יתברך - זו מסירות הנפש!!!

ולוואי ונוכה!

לחיות על קידוש ה'!! לאו מילתא זוטרתא היא!

ומצינו בזה דברים מפורשים בספר מכתב מאליו שכתב בתוך דבריו שם:

"צריך לדעת שגדר חילול ה' הוא בעיקר מצב האדם המחלל ולא גיע החילול אליו יתברך כי לא שייך פגם בו יתברך כלל חלילה כידוע. וכן הענין בקידוש ה', והתורה והקרבן והדבקות, הלא עיקר כולם מצבים באדם. ועל כן חילול ה' אינו מהכפר אלא במיתה, היינו שאין הנפש מתרפאת ממנו אלא בה'. ולמה, כי בעוצם חרטתו מוכרח שירגיש שכל זמן שהוא חי הרי עצם זכרוננו ומציאותו בעולם חילול הוא".

(ונכתב תאליהו ח"ד עמ' 88-87)

* והוא שאמרנו, כל יסוד וענין חילול ה' הוא מצב באדם!!! כלשונו.

לפי שהאדם בפעולותיו התנהגותו מתוך מחשבה ודחייה הסובבת שיש מציאות בה אין השגחה ה' ח"ו נמצאת במקומו, הרי בזה הוא קובע בפניו ובדרגתו הרוחנית כביכול חלל במציאות ה' בבריאה הנהפכת למקום תוהו ובוהו, ואז יש מקום לסטרא אחרא להיכנס ולהשפיע רע בטבע, אך אין זה נוגע כלל ועיקר ח"ו למציאותו יתברך אשר היא ללא ספק קבועה בעצם קציאות הבריאה שמלוא כל הארץ כבודו.

מוסר קסה

אמור

דרכי

27

ר' יצחק (ר"י)

צריך להבין: מאחר שאמר קדושים יהיו, יותר מכל ישראל, איך אמר אה"כ ולא יחללו שם אלקיהם שהיא מדרגה הגרועה ביותר? ואפשר לומר: כי בעבודת ד' אין דרך ממוצעת, או שמקדשים שם שמים - ואם לא מקדשים אוי מחללים כבוד שמים. לכן מזהירה התורה: קדושים יהיו - כדי שלא תחללו שם אלקיך.

וכן מצינו בתורה: "והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי, לאהבה... ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם... השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועברתם אלהים אחרים".

אין דרך ממוצעת בעבודת ד' - או שמגיעים למדרגה של לאהבה ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם, או שיוצאים ל"סרתם ועברתם אלהים אחרים". ואומרים חז"ל: כיון שהאדם סר מן התורה מיד נדבק בעבודה זרה.

חז"ל אומרים: מצינו שוותר הקב"ה על עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים ולא מצינו שוותר הקב"ה על ביטול תורה. וצריך להבין טעם הדבר הזה - שלש עבירות חמורות הקב"ה מוותר ועל ביטול תורה לא מוותר הקב"ה בשום אופן?

28

ושמעתי בשם מרן הסבא זצ"ל מקלם הרש"ז שאמר: כי אם האדם כבר ירד כ"כ במדרגה התחתונה - עד שהוא כ"כ מושחת שעובר עבודה זרה או מגלה עריות או שהורג נפשות, - אין מה לרברב ואין מה לדרוש ממנו ולהעניש אותו, כי כבר נאבד ממנו תואר אדם ונחשב כבהמה. אלא, מענישים את האיש הזה שעובר ע"ז ושושף דמים - בעד הצעד הראשון, שסר מן התורה והפסיק מללמוד תורה. הלא אז היית בן אדם - והיה לך לדעת כי ע"י ביטול תורה תגיע לידי שפיכות דמים ולגילוי עריות ולעבוד עבודה זרה. הקב"ה לא מוותר על שלש עבירות הללו לגמרי - אלא בתוך ביטול תורה מענישים אותו גם בעד שלש עבירות הללו, כי הם נכללים בביטול תורה. כי האדם שאינו עולה מעלה הוא יורד בע"כ מטה מטה.

על דרך זה אפשר לומר טעם, למה בתפלת מנחה ביה"כ קוראים את הפרשה של עריות, כי האדם בסוף יוה"כ עומד במדרגה גבוהה מאד - לכן מוכיחים לו, שידע שאם לא ישמור את עצמו כל השנה לעמוד במדרגה גבוהה - יכול לרדת במדרגה הכי פחותה, לעבוד על עריות, שהן מן העבירות הכי חמורות. מפני שאין דרך ממוצעת. אלא או קדושה או טומאה.

ובזה אפשר לבאר את הגמרא יבמות (דף כ') דאמרין שם: ואמאי קרי ליה איסור קדושה? אמר אביי: כל המקיים דברי חכמים נקרא קדוש. א"ל רבא: וכל שאינו מקיים דברי חכמים קדוש הוא ולא מיקרי רשע נמי לא מיקרי. ואפשר לומר כי זוהי דעת אביי: אם הוא לא מיקרי קדוש ממילא הוא רשע כי אין דרך ממוצעת בין קדוש לרשע.

במאמרים הקודמים הרחבנו לבאר את מהות ועומק חומרת הדבר לחלל שם שמים ח"ו, ומנגד כיצד ומהי הדרך לקדש את שמו יתברך בעולם.

לאור האמור, ננסה ליגוע ברובד נוסף המונח בביאור פשט הפסוק.

העולם רגילים לחשוב שכאשר עושים עבירות או גורמים לאחרים לעבור עבירות, בבחינת מחטיאי הרבים ח"ו ומחללי שם שמים, הרי שבכך גורמים לסילוק השכינה מישראל, ויש בזה צער כביכול להקב"ה אשר ממילא מענישו על כך. וכן על זה הדרך בשאר ענייני קיום המצוות או ח"ו להפך בעשיית עבירות, אך כשנתבונן בהתייחסות של רבותינו לענין נראה שהדברים עמוקים ויש חובה גדולה ולדקדק ולדייק בהם.

משמעות המושג חילול ה' - מהו?

המושג חילול ה' טומן בחובו שתי משמעויות:

בפשוטו משמעותו - חלל - מלשון חולין, לקחת דבר מרומם וקדוש להוציא ולהפכו לחולין (כביכול).

* אולם בנוסף לכך, המושג חילול - מכיל גם את המילה - חלל, ופירוש הדברים, יצירת חלל ריק בדבר מלא. ובנידון דידן, היות והבריאה כולה מלאה במציאות ה' יתברך, לית אתר פנוי מיניה, אם כן כאשר האדם חוטא ומחטיא, הרי שבכך הוא יוצר כביכול מציאות של העדר וחלל פנוי ממציאות ה' יתברך בבריאה, כי לא תיתכן קדושה ומילוי רוחני במקום שיש ריקנות מתוכן וחלל ערכי.

אך כשנתבונן בדברי רבותינו נראה שהדברים עמוקים יותר, ומחוייבים אנו להעמיד דברים על דיוקם בענין כה יסודי וגבוה, כדי שלא להיכשל ח"ו בהבנות מוטעות, וכדי שנביא את עומקם של דברים לדעת כיצד לנהוג למעשה בזה.

24

כאילו המקום שעומד בו הוא חלול פנוי ממנו יתברך

ותחילה נתמוך יסודותינו בדברי הגר"ח מוולאז'ין זצ"ל בספרו נפש החיים:

"גם להיות ירא וחרד מזה מלעבור ח"ו על אחת ממצוותיו יתברך כי מלוא כל הארץ כבודו. וכמו שנאמר (ירמיה כג) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו וכו' הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. וכעין שאמר דוד המלך ע"ה שויתי ה' לנגדי תמיד. והוא ענין חילול השם הנאמר בכל מקום, כעין שפירש בזה הקדוש פסוק מחלליה וכו' שהוא לשון חלל ופניית מקום. כי הענין כאן שמראה ח"ו כאילו המקום שעומד בו הוא חלול פנוי ממנו יתברך ואינו חושש מלעבור על מצוותיו יתברך. כעין זה מאמרים ז"ל (סוף פ"ק דקידושין) כלה עובר עבירה בסתר כאילו דוחק רגלי השכינה". (נפש החיים שער ג פרק ח)

* חילול ה' הוא מחשבה שיש חלל ומקום פנוי מאלוקות, ואילו קידוש ה' היא ההבנה ש"לית אתר פנוי מיניה" - כולל גם המקומות בהם ה' נסתר.

והמדייק בלשונו הזהב יראה כי תוצאות המעשה הם קשות וחמורות וגובלות בכפירה ממש. בהיות שהמחלל שם שמים מעיד על ידי כך בעצמו ובהנהגתו כאילו שהמקום אשר הוא עומד בו חלול ופנוי ממנו יתברך. מעשיו מעידים עליו שהוא מבין לפי דעתו השלילית והקולקלת כאילו הקב"ה ח"ו אינו נמצא במקומו, והראיה, שהרי אם היה מאמין וחי את ההרגשה שמלוא כל הארץ כבודו כפשוטו והקב"ה נמצא בכל מקום, היאך לא חשש זה לעבור על ציווייו??? איככה העיז פניו למרוד בריש גלי ולסלק שכנתו ולדחוק רגלי השכינה??

* אין זאת אלא שכופר הוא!! כופר ביסודות הדת ועיקרי האמונה!

25

לא יגיע החילול אליו יתברך כי לא שייך בו פגם

וההשלכות לכך לא באות לידי ביטוי רק בו בלבד אלא אף גרוע מכך, כאשר הוא כמו ידיו יוצר חלל פנוי בסילוק השכינה, ממילא קורה ההיפך הגמור, וכעת הוא מותר ומפנה מקום לסיטרא אחרא וכוחות הרע שמגיעים להדבק בו.

וגדר הדברים הוא כמבואר, באמצעות קלקול דרכיו ופגם מעשיו, בהראותו כביכול שאין במקומו באותה שעה מציאות ה' יתברך ח"ו, הרי שיוצר בכך סוג של חלל פנוי, עד כמה שנוגע בדרגתו הנחותה ולא במציאות ה' ממש, ובמקום הריק יש ח"ו יכולת לכוחות הרע להשפיע.

* Be a Matzah!

The message is, in life we have to be a matzah, not a *chametz*.
Matzah, something is always happening to it, it is always being

worked on. Similarly, in life, we have a great potential, and we must always elevate ourselves to reach our potential. We can never be satisfied; we can never be satiated.

The problem with most people is that they are comfortable, they think "baruch Hashem I am on a nice level, I learn Torah, I go to some *shiurim*, I give a little charity." They are happy with the level they are at; they aren't interested in working on themselves to improve. They are just like the *chametz*, they want to be put on the counter and to be left there.

No, that is not the correct way! We must be like the matzah, constantly being worked on, constantly moving. The *pasuk* says (Zecharia 3:11), ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, the *pasuk* says עומד means to stand, to be stagnant, motionless. Angels don't grow, they are created on a certain *madregah* and they stay on that level from the day they are created till the day they expire. They are עומדים. But the *pasuk* says ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, the *pasuk* says עומד, people are called מהלכים, they walk, they move. That is the basic difference between man and angel. Man has the ability to ascend the ladder of potential, step after step, to reach greatness.

* Continuously Rising

The Midrash (Bereshit Rabba 36:3) compare two great men, Noach and Moshe Rabenu. Noach, at the beginning of his story, is called צדיק, נח איש צדיק, while towards the end of his life he is termed איש האדמה, נח איש האדמה. Noach went from being the righteous man, to be the man of the ground. There was a lapse in Noach's elevation. There are levels higher than *tzadik*, the next level is *chasid*, and then *kadosh*, and higher and higher, but Noach stopped at *tzadik*, and then he made a detour

and became a man of the ground. But Moshe Rabenu, at the beginning of his life he was termed איש מצרי, an Egyptian, and by the end of the Torah is written ואת הברכה אשר ברכך משה איש האדמה, he is called the man of Hashem. Moshe was constantly ascending higher and higher, he elevated himself from איש מצרי to איש הא-לוהים.

That is the message: we always have to be moving up high, and although some are traveling higher than others, the main thing is, the direction is upwards. We have to elevate ourselves from איש מצרי, or in our case, איש אמריקאי, to eventually become איש הא-לוהים – and it is in our capability.

* As Great as Moshe Rabenu!

The Rambam rules (Teshuvah 5:2) כל אדם ראוי לו להיות צדיק, כל אדם ראוי להיות צדיק, every person can be a *tzadik* like Moshe Rabenu. Don't let the *yetzer hara* con you to believing, "What am I, what am I worth," that is false humility! The *yetzer hara* wants

זה מה שאמר הנביא "כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך ואם את משמרת חשמר וגם אתה תדין את ביתי וגם חשמר את חצרי ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה" (זכריה ג-ז). החילוק בין בן אדם למלאך אלקים, הוא בענין זה, שמלאך מקרי "עומד" ובן אדם מקרי "מהלך".¹¹ הבן אדם נמצא תמיד במצב של הליכה, ואף פעם אינו במצב של עומד, וההליכה היא, או למעלה, או למטה. ולכן אם עומד "במקום קדשו", הן עמידה ירידה קרי ליה.

בן והנה יש עוד חסרון בעמידה, שה"עומד" מעיד בעצמו שדי לו במדרגתו הנוכחית, ומעיד בעצמו שהוא אינו שואף להתעלות ולהשיג את כל מה שביכולתו. ויע' ב"ספורנו" (דברים יא-כו) ש"ו וז"ל, "ראה", הביט וראה שלא יהיה ענין על אופן בינוני כמו שהוא המנהג ברוב, כי אמנם "אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" והם שני הקצוות, כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק על צד היותר טוב, והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק, ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו, עכ"ל. הרי לו מדבריו, שכוונת התורה כאן להורות בציווי מפורש זה, כנגד האוחזים במידת הבינוניות, וצריך האדם לידע כי לפניו ב' דרכים - דרך הברכה או דרך הקללה ח"ו.¹²

ג' השאיפה והרצון הם חלק בלתי נפרד ממהות החיים, כי כל עוד יש לאדם שאיפות הרי הוא חי, והיינו כאשר יש לאדם שאיפות רוחניות להתעלות בתורה, במצוות ובמידות, והוא משתדל ועמל על כך, הוא זה שחי את חיי הרוח, אבל מי שחדל מלשואף הרי שממילא הוא אינו עולה בדרגתו הרוחנית, ובמובן הרוחני - הוא מת.

ובאמת שדברי ה"ספורנו" מפורשים בדברי המדרש, דהכי אי' בחז"ל¹³, ד"א אם תאבו ושמעתם", א"ר לוי למהר"ד לעבד שאמר לו רבו הרי מוניק של זהב, ואם לאו הרי כבלים של כדור, כך אמר הקב"ה לישראל אם עשיתם את רצוני הרי הטוב והברכה, ואם לאו הרי הקללה, הרי שתי דרכים לפניכם ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, ע"כ.

מבואר כאן, שהאדם צריך לידע שאין מצב ממוצע, אין אפשרות לאדם לומר שאמנם הוא אינו חפץ בקללה, אך די לו במצב שלא תבוא עליו הקללה וגם לא הברכה, כי אין יותר משתי אפשרויות, אלא או שהוא עושה את רצון ה', או שהוא עובר על רצון ה', ולכן, אם מקיים את התורה מקבל בזה מוניק של זהב, ואם לאו - כבלים של כדור¹⁴.

ד' וא"כ פירוש הפסוקים הוא כך - שכל עוד שאין "ונקדשתי", ממילא יש חילול ה'.

31 ובאמת שענין זה הוא מוכרח, וכדאיתא במסכת אבות (ג-ד), "חביב אדם שנברא בצלם, חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר "כי בצלם אלקים עשה את האדם".

דהיינו, כל ה"בראתיו", ה"יצרתי", וה"עשיתי" הם בכוונה זו, ולכן האדם הוא ה"נברא" שמעל כל הנבראים, כי זהו תכלית כל הבריאה.

ותפקידו של מבחר הברואים - "האדם", לקדש את ה' בכל מעשיו והליכותיו. וממילא - אם הוא אינו מקיים את תפקידו, דהיינו - לקדש שמו יתברך, הרי שהוא מחלל את ה', כי אם הוא אינו מקיים את תפקידו ומשימתו, שזו תכלית כל הבריאה, הרי שהוא מחלל את ה', שהרי משתמש עם הבראה הכי מוכחצת, וכן עם כל הברואים הנלווים שנבראו לצורך האדם, לדברים שהם היפך התכלית, ואין לך חילול ה' גדול מזה!

וכן כתב רבנו יונה ב"שערי תשובה" (ג-קמג) וז"ל, היצורים כולם נבראו לכבוד השם יתברך, שנאמר (ישעיה ג-ז), "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצאתי אף עשיתיו". אכן נודע מן השכל, כי המחלל את ה' ובוזה דברו אברה תקותו, כי לא רב לו אשר לא יקים מה שנדרש ממנו מעיקר יצירתו לכבוד את השם ולקדשו, אבל שלח ידיו לעשות התמורה וההפך ולחלל את שם קדשו וכו', עכ"ל.

וכ"כ מרן הרב שך זצ"ל¹⁵ וז"ל, יש לאדם לדעת מהו הערך של מעשה אן דיבור. כל מילה וכל תנועה אין לזלול בה, וכמעט אפשר לומר שאין מעשה שנקרא דבר הירשות, אלא או מצוה או עבירה!¹⁶

a person to think he doesn't have potential, but the Rambam writes that he can become as great as Moshe Rabenu, showing us the limitless one has. We cannot be passive, we cannot take an inactive role in our life, we have to be like the matzah.

Moshe Rabenu, even after reaching that high level of איש פנים, after reaching the level of speaking to Hashem פנים, he was on Har Sinai for 40 days and nights, yet he told Hashem, ה' א-לוימים אתה החילות להראות את עבדך, Hashem now You are beginning to show me (*Devarim 3:24*), at the end of his life he says, I am now just beginning. Even for Moshe Rabenu there is no limit how high he can reach. Therefore, we cannot sell ourselves short, we should never be satisfied, we should

never be happy with the *madregah* we are on, but must always strive for even higher.

35 * If the Plane's Engines Aren't Working, it will Fall

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-לוימים עולים ויורדים, this ladder is referring to the ladder of spirituality, עולים ויורדים, there are people going up on the ladder, there are people going down on the ladder. The Vilna Gaon points out, most people are under the misconception that there are three directions – there is moving up, moving down and neutral. There are people traveling north, there are those traveling south, and there are those parked in the parking lot. Says the Gaon, that is a mistake: There are only two directions, either going up, or going down. There is no such thing of being neutral, it's an impossibility. If you are in neutral, you are going down.

This can be compared to an airplane with four engines. The engines take the airplane up high, 36,000 feet, but what would happen if those engines shut down? Not only won't the plane go any higher, it will automatically fall, because the gravity of the earth will suck the plane back. When the engines are off you don't coast, when the engines are off you fall. And similarly in life, when one is making inroads in religion and working at elevating himself, he will grow, but if he wants to stay on his level, he will fall.

36 * We Are Naturally Lazy

~ The nature of man is to be lazy, because we are made out of the laziest element on earth – earth itself, dust. כי עפר אתה ואל, עפר תשוב, you were created from earth and will return to earth.

There is nothing lazier than dust, it sleeps all day, it rests, and if you don't hit it, it stays dormant. Human beings are made out of that, it is our nature not to move. When a person sitting on the couch is asked, "could you bring something?" and he replies, "nah, I'm too tired..." where does that come from? From the dust, from what you are created from. And the same when it comes to religion, the laziness sinks in.

~ But remember: When a person is lazy and suffices with the level he is on, he automatically begins to fall. Life is like a down escalator, if you're not moving up, you are moving down. You have to be an active player in your religion growth.

* This is how the Vilna Gaon explains the *pasuk* in *Mishlei* (15:24): אורח חיים, the way of life, למעלה למשכיל, is higher than you can imagine, the amount of things you can accomplish in life is limitless. And what do you gain by always rising high? למען סור משאול מטה, it keep you from falling into the depths, because if you don't elevate yourself, you will fall. There is no parve, there is either meat or milk; there is no parking, there is no neutral, you're either driving north or south.

* The World is a Ball. Copy it!

~ Rav Tzadok Hakohen makes an interesting observation. The world is round, and that shape is a common shape in creation. The sun is round like a ball, the moon is round, the mountains have a roundish shape. In the human body itself, the head is round, the eyes are round, the ears are round, everything is round like a ball. We could have had a square head [some people do...], we could have had a square world [as some people thought], but instead everything is round. What does this shape represent?

* Says Rav Tzadok, when you place a round object on the table, it moves. A ball doesn't stay steady, it is always turning. A square, if you put it down, it stays put. The same with a rectangle, a triangle and all the other shapes, they have a base, and they all stay in their place. But a ball has no base, it constantly moves. That is the message of creation. You have to be like a ball, you always have to be moving to a higher level, to the next *shiur*, to the next mitzvah, to the next subject, to the next project. Never be like the *chametz*, just sitting on the counter and waiting for somebody to deal with it. Your life has to be active like a matzah factory, where there is always hustle bustle, where there is always constant movement.

* Don't Be a Pickle

* You take a cucumber, you put it in a jar and seal it, and then it becomes a pickle. That is good for a cucumber, but when a human being pickles himself, it is dangerous. When a human being preserves himself, if he locks himself in and doesn't want to change, if he argues that "this is what we do, this our way, I don't want to change," he is danger. It may be true that this was the way, but now we have to update, just like your computer needs updating. Everything in life needs to be updated, to move to the next *madregah*, you can't stand still. You must always be like a ball, that is always rolling somewhere.

work to achieve them. As our Sages tell us (*Tanna D've Eliyahu Rabbah* 25), "One is obligated to say, when will my deeds reach the level of the deeds of my ancestors, Avraham, Yitzhak, and Yaakov?" We are obligated to reach our own individual perfection within the boundaries of our God-given capacities. We will not escape Divine judgment by remaining second-rate; if anything, we will be in even worse trouble. As we explained earlier (Chapter Four), the Heavenly calculator has some very sophisticated features. It reckons *din* (judgment), the transgression itself, and also *heshbon* (accounting), the alternatives in light of our potential. Spiritual growth is not optional, it is mandatory.

41 אלה נשח

16. כבר הבאנו לעיל (פרשת שמיי) כיסוד זה בשם המשיגיה רבנו ירוחם זצ"ל בספר דעת חכמה ומוסר (ח"א מאמר צט) שמבאר פסוק בספר דברים (ו-ו) "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" - בכל מצב ומצב, בכל אשר האדם הולך ועומד לא יהיה פנוי ממצוה, כשהוא קם - הרי מצוה, הולך בשוק - מצוה, יושב לאכול - שוב מצוה, ברכה לפני המזון וברכה לאחר המזון. בכל מצב ומצב הוא מוקף במצוות, ע"כ.

וכן כתב ה'דרש משה' (פרשת פקודי) וז"ל, כתוב "אלה פקודי וגו' אשר צוה ה'" (שמות לח-כא), נראה שעצם החשבון הוא להורות שצריך האדם לעשות חשבון על כל דבר שנתן לו השי"ת, בין על זמן החיים, מה עשה בזמן היקר שקצב לו הקב"ה, אם הקדישו לתורה ומצות או ח"ו לאבוד, בין על שפע הפרנסה, מה עשה בממונו, ואף על הצדקה,

איזה עניני צדקה עשה, שלא יחשוב האדם כי במה שנתן לו השי"ת יכול לעשות מה שרצה, דהרי אמרה תורה פרטי דינים כיצד ינהג בממונו, כגון שאסור לו להשחית אף פרוטה אחת שלא לצורך וכו', וכמו כן מה עשה בכל הכוחות והכשרונות שנתברך בהם אם השתמש בהם כרצון השי"ת לתורה ולמצות, ע"כ.

אנחנו מחוייבים למצוא הדבר נכון לעשות [או לא לעשות] בכל דבר ודבר ששייך לחיינו היום יומית, בענייני גוף, בענייני ממון, בענייני כוחות הנפש... את הרצון ה' שבה, למצוא. [שלא יתכן בשום ענין בהאי עלמא, דבר שמופקע מלהיות "רצון ה'"] ואחר שברור לנו את רצון ה' באיזה ענין, מחוייבים אנו לפעול בהתאם להק' חוב.

Arise! Arise

Perhaps, our greatest personal challenge is being able to look at ourselves with critical honesty. Are we convincing ourselves that we are living a wholesome Torah life when we have merely created an illusion of spirituality? Every day we must make an accounting: Do we live our lives in a confused hodgepodge of light and darkness, or do we strive for clarity and authenticity? For this we need *siyata d'Shmaya*. However, we need to want to live with the truth of Torah. Concentrate on the Divine *binah* in your core and let it lead you throughout your day.

קדשים יהיו לאלוקיהם ולא יחללו שם אלקיהם (כא)

מלשון הפסוק משמע כי שייך שיהיו קדושים, אבל לא יהיו "קדושים לאלוקיהם", ולזה באה אזהרה מיוחדת "קדושים יהיו לאלוקיהם" בדוקא. וצריך ביאור מה שייך קדושים שאינו לאלוקיהם.

ועוד צריך ביאור, שלכאורה מובן מלשון הפסוק "ולא יחללו" ששייך שיהיו קדושים ומכל מקום יחללו את שם אלקיהם, ולזה בא הציווי "ולא יחללו" (שם כוונת הפסוק, פשוטו ששיהיו קדושים לא יחללו ואם לא יהיו קדושים כן יחללו, אם כן

לכאורה הוא יתור כי הדבר פשוט שקדושים אינם מחללים ומי שאינם קדושים כן מחללים, אלא משמע שאף בקדושים שייך שיחללו ועל זה בא הציווי, וגם זה צריך ביאור איך שייך דבר זה שיהיו קדושים ומכל מקום יחללו שם שמים על ידם.

מבאר הנצי"ב כי קדושה היא פרישות מאנשים, ויתכן שהכנהנים אמנם יפרשו ויבדלו מאנשים אך יהיה זה בדברים שאין בהם קידוש שם שמים ובאמת אין זה "לאלוקיהם" אלא לשם גאווה והתרברבות, ועל זה בא הפסוק לצוותם שינהגו בקדושה ופרישות לשם ה' והיינו שיהיו מצויינים במידות טובות ובצניעות, ועל ידי שינהגו כך יתקדש שם שמים על ידם.

ולפי זה מיושב היאך שייך שיהיו קדושים ועדיין לא יהיה זה לאלוקיהם, שזהו במקרה שפורשים מאנשים לשם גאווה והתרברבות.

ונראה שמה שהביא את הנצי"ב לפרש כאן את הלשון "קדושים" על פרישות מבני אדם ולא פירש כפשוטו שהיא קדושה בעניינים שבין אדם למקום - (כמו שפירש הפסוק (שמות יט ו) "והייתם לי גו' וגוי קדוש" שזה פרישות של בין אדם למקום על דרך שאמרו קדש עצמן במותר לך) - הוא מהמשך הכתוב "ולא יחללו וגו'", שאם מדובר בקדושה בבין אדם למקום היאך שייך לומר ולא יחללו, וכי אדם שאינו קדוש מחלל בכך את שם ה', על כרחך שכוונת התורה היא לפרישות מאנשים ואמרה התורה כי אם אמנם לא ינהגו במדות המצויינות כפי הראוי לכהנים, למרות שאין זה עוון באמת, מכל מקום יתחלל שם ה' על ידם בכך.

וממילא מיושב מה ששאלנו על לשון הפסוק "ולא יחללו", שלפי דברי הנצי"ב שמדובר על פרישות מאנשים, כוונת הכתוב היא שאם אמנם "קדושים יהיו לאלוקיהם" ממילא "ולא יחללו שם אלקיהם" אלא אדרבה בכך מקדשים הם את שמו, אבל אם פרישתם מהאנשים תהיה לשם גאווה וכיוצא בזה, אף שלמעשה עדיין נקראים קדושים - פרושים, בכך אכן יחללו שם שמים כי אין נוהגים הם כפי המצופה ממשרתי השם.

מקנים אתכונן

לרוב המצוות שבתורה אין כל דמיון ל"מצוות" שבדתות אחרות. מי שמקיים מצות צניעות, למשל, אין כל סכנה שמעשה זה יתפרש כקיום מצותו של איזה אליל. אולם, שונים הם החגים; מושג החג קיים בכל הדתות בעולם. ישנה סכנה גדולה, שבמודע או שלא במודע, יתחכו אנשים הרחוקים ממעניות הנצח את החגים הקדושים שלנו, לחיקוי של החגאות הנחוגות אצל עמים אחרים, לטכסים ופולחנים הזרים בתכלית לרוח התורה.

לכן מזהירה התורה כאן: אם לא תשמרו על אופיה הייחודי והאמיתי של קדושת החגים, אם תתפכו את הרגלים לימי הוללות ושכרות, את חנוכה ל"חג האורים" ואת פורים ל"קרנבל" - אין לך חילול השם גדול מזה, להפוך את הקדושה לטומאה, ולהעמיד פנים כאילו "אלה הם מועדתי!"

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" - בזמן חרגל, כשאני בתוכם, כשכולם מתאפסים ביחד כדי לקדש את שמי, אזי הזמן להזהר שלא להפוך את קידוש השם - לחילול השם, ולשמור על קדושת המועדות!